

ב"ה

פרשת פנחס

והוא לא היה... בעדת קורח

פנחס כז, ג.

אדם קרוב אצל עצמו

מסופר בתורה שכאשר בנות צלפחד באו לפני משה עם שאלה ובקשה בנוגע לנחלת אביהן, "תנה לנו אחוזה בתוך אחי אבינו"^[1] - לא המתין משה רבינו לחשוב ולהתבונן כדי להשיב על שאלתן, אלא, הפנה מיד את השאלה להקב"ה, "ויקרב משה את משפטן לפני ה'"^[2].

ובטעם הדבר - דלכאורה, היתכן שמשה רבינו לא היה יכול להשיב בעצמו על שאלתן - מבארים מפרשי המקרא^[3], "כיון שגלו בנות צלפחד בטענתן, שלא היה אביהן מעדת שונאיו של משה ("והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קורח"), היה בזה קירוב הדעת למשה: ואילו היה דן את דינו, היה כאילו נוטל שוחד דברים, ועל כן חשך עצמו מן הדין, ולא רצה לדון אותו".

והגע עצמך :

מחד גיסא - מי לנו גדול ממשה רבינו, "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו"^[4], עד סוף הדורות, כך, שכל גדול בדורו, הרי, כל תורתו, וכל התוקף שלו שצריכים לשמוע לדבריו מכיון שאומר את דברי התורה, אינו אלא כתוצאה מזה שמשה רבינו מסר את התורה ליהושע, ויהושע לזקנים, וכן הלאה, במשך ארבעים הדורות דמקבלי התורה (כפי שמונה הרמב"ם בהקדמתו לספר

משנה תורה), ועל דרך זה בדורות שלאחרי זה, עד לדורו.

ובפרט שמאורע זה אירע בשנת הארבעים, שאז היה משה רבינו בתכלית השלימות - לאחרי שקיבל כל התורה כולה, שהרי, כמה ענינים בתורה נתגלו לאחרי מעמד הר סיני, במשך הארבעים שנה, ונמצא, שבשנת הארבעים קיבל כבר כל התורה כולה, תכלית השלימות דמשה רבינו.

ומכיון שכן, היה משה רבינו צריך להשיב על שאלתן של בנות צלפחד: בודאי ידע משה רבינו את דינו של "תלמיד חכם שראוי להורות ואינו מורה"^[5].

ובמילא, כשבאים אליו עם שאלה, ולא רק איש אחד, אלא חמשה אנשים (חמש בנות צלפחד), ומה גם ששאלה זו נשאלת במעמד הנשיאים וכל העדה. ובפרט ששאלה זו היא בענין הכי עיקרי אצל (בני ישראל בכלל, ובמיוחד אצל) הדור שנכנסו לארץ - נחלת הארץ, כמובן מדבריו של משה רבינו, ברעש הכי גדול, בנוגע לבני גד ובני ראובן^[6], עד כמה נוגע הענין דנחלה בארץ, הרי, על פי תורה, תורת משה, מוטל עליו החיוב והזכות להשיב על השאלה.

ולאידיך גיסא - ה"שוחד דברים" ששייך כאן (באמרם שלא היה אביהן מעדת שונאיו של משה) הוא אפסי:

מחלוקת קורח אירעה לפני שלושים ותשע שנה, אשר, אפילו בשעת מעשה, לא היה משה רבינו זקוק לקירוב הדעת של בשר ודם (שאינו מעדת שונאיו כו') להוכחת צדקתו, שהרי סמך על הקב"ה, באמרו "בוקר ויודע ה' גו"^[7], "ואם בריאה יברא ה' וגו"^[8], ואכן היה בפועל, כך, שגם קורח ועדתו נוכחו בעליל בצדקתו של משה רבינו, ועל אחת כמה וכמה - שלושים ותשע שנה לאחרי כן, שאין כל משמעות ב"שוחד דברים" על דבר צדקתו של משה רבינו.

ואף על פי כן, מכיון שהזכירו שלפני שלושים ותשע שנה, ברגע שלפני "בריאה יברא ה'", כאשר היה מקום לשתי דעות כו' (שהרי בניגוד למשה רבינו היו קורח ועדתו ומאיתיים וחמשים ראשי

סנהדראות, כמובא בפירוש רש"י^[9], לא היה אביהן מעדת שונאיו של משה - שוב לא רצה משה רבינו לדון דין זה, כדי שלא יהיה מקום לחשש של "שוחד דברים" שיכול להטות ולשנות את הפסק דין האמיתי, למרות היותו "משה רבינו", פוסק שאין להרהר אחריו!

וסיפור זה כותב משה רבינו בספר התורה, חלק מתורה שבכתב, מלשון הוראה^[10] - הוראה לכל אחד ואחד מישראל, עד כמה יש להזהר מענין של "שוחד", כאמור, אפילו שוחד בענין הכי קל, ולאידך, ביחס לגדול שבגדולים שאין למעלה ממנו, משה רבינו!

משיחת ליל ג' דחג הסוכות - תשמ"ז

(תורת מנחם עמוד 209)

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעי"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה